

DÉLVIDÉK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesületének hivatalos közlönye.

Szerkesztési iroda: Versecz, Laktanya-utca 1054. szám — ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden küldemény és levelezés. A szerkesztőség számára a levelek és egyéb írásbeli közlemények különben özv. Kirchnerne felvételi és rendelési irodájában (az Andrássy-sétány és iskola-utca sarkán levő Kádics-féle házban) is átvetetnek.

Előfizetési díj: Negyedévre 1 frt. 25 kr. — Félévre 2 frt. 50 kr. — Egész évre 5 frt.

Egyes szám ára 10 kr.

Felelős szerkesztő: **Perjéssy Lajos.**

Kiadó-hivatal: Kirchner-féle könyvnyomda Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések, hirdetések és felszólamlások.

Hirdetési díj: A hirdetésekért járó díj legutányosabban számítatik. — Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr. — A nyílt térben egy sor 10 kr. — A hirdetésekért kérjük pénteken délig beküldeni.

3. évfolyam.

Vasárnap 1894. évi augusztus 12-én.

32. szám.

Délvidéki szini-szövetkezet.

Lapunk múlt heti számában megemlékeztünk a „délvidéki szini-szövetkezet”-nek Lugoson tartott értekezletéről. Elmondottuk hogy Dr. Dengi János titkár ismertette a szövetkezet tavalyi, működését a szövetkezeti városok jelentései alapján igazi örömmel és lelkesedéssel lehetett meggyőződni az előadottakból, hogy a délvidéki szini-szövetkezet eszméje kitünően bevált, a szövetkezet társulata minden városban oly sikert ért el, a minőről azokban ez előtt nem is álmodtak. A kitünő előadások, a társulat viselkedése, az idegen ajkú közönséget is teljesen meghódította s hozzá a szinigazgatónak szép jövedelmet eredményezett. Most már e városokban a magyar színészet alapjai állandóan le vannak rakva.

Midőn a jelentésből ezeket kiemeljük, nem hallgathatjuk el, hogy e kiváló erkölcsi és anyagi sikert, a magyar színészet első sorban a lugosi vezéregyesület kitünő elnökének, Jakabffy Imre főispánnak köszönheti, ki a szövetkezet fölvirágzása érdekében minden lehetőt elkövetett s elkövet. A legapróbb ügyekért is folyton érdeklődött; a vezetéshez és fejlesztéshez eszméket és irányt adott s a biztosított segélyösszegeken kívül a szövetkezetnek a

kormányánál 1000 frt segélyt is kieszközölt. Köszönhető másodsorban ez eredmény a szövetkezeti városokban a közügy lelkes vezető férfainak; Fehértemplomban Pászti Lajos törvényszéki elnöknek, Perjéssy Mihály kir. ügyésznek és Dsida Lajos főjegyzőnek, Pancsován a magyar nyelvterjesztő-egyesület vezérférjainak, Molnár Lajosnak és Romanec Mihálynak, Nagybecskereken Brajjer Lajos szerkesztőnek s a derék polgármesternek Krsztics Jánosnak városunkban a magyar nyelvterjesztő egyesület vezérférjainak s általán az áldozatkész társadalomnak. Megemlítjük még, hogy délvidékünkön egy kitünően szervezett állandó szintársulat biztosítása a végső cél, hogy az értekezlet tekintetben is eszmét váltott s erre nézve a lépéseket a lugosi egyesület titkára már meg is tette. E két város (Nagykikinda és Nagy-Szent-Miklós) belevonásával a szövetkezetbe fog létesülni s akkor 7 városnak állandó téli és nyári szintársulata lesz, melybe a legkitünőbb vidéki erők állandóan szerződtenek és biztos existenciára. Aztán két havi vakáció is élvezhetnek.

Az értekezleten a jelen téli évadra Füredy Károlylyal kötött meg a szerződés mely a következőképp hangzik:

Szerződés,

mely kötöttett Füredi Károly szinügygyámlító-egyesület mint a délvidéki szini-szövetkezet megbízottja között, a délvidéki szini-szövetkezet városában 1894. szeptember 1-től 1895. április 15-ig tartandó szinielőadások ügyében, a következő feltételek mellett:

1. A délvidéki szini-szövetkezet színházai (Lugoson, Nagy-Becskereken, Verseczen, Pancsován és Fehértemplomban) pályázat kiírása nélkül, a fent jelzett időre, Füredi Károly szinigazgatónak adatnak ki.

2. Füredi Károly szinigazgató vállalkozik, hogy az 1. pontban felsorolt városokban 1894. évi szeptember 1-étől október 1-éig /: alatt mellékelt régi társulatával, október 1-étől 1895. április 15-éig /:/: alatt mellékelt új társulatával, mely dráma, operette, népszinmű és vígjátékok előadására van szervezve, továbbá ://: alatt mellékelt műsorral a közönség igényeit kielégítő előadásokat tart.

3. A szinielőadások heti (esetleg kétheti) beosztását, a bérletes és bérleten kívüli előadások napját, a műsort és válfajt, esetleges jutalomjátékokat, a páros és páratlan bérletekben adandó darabok beosztását, az illető városok szini-egyesületének megbízottjaival, közösen, egy előre megállapítandó napon, hétről-hétre (esetleg nagyobb időközökre) együttesen s előre állapítja meg.

4. A szövetkezet minden városában az itt mellékelt összes társulati tagokkal, a karmesteren kívül 8 tagból álló saját zenekarával és 12 karénekesel köteles előadásait pontosan játszani.

5. Az egyes városokban a következő időben és rendben fogja az előadásokat tartani: Pancsován, 1894. évi szeptember 1-től október 15-éig, 25-bérletes előadást (6 hét); Nagybecskerek 1894. október 15-től december 10-éig, 20 bérletes előadást (8 hét); Lugoson 1894. december 10-től 1895. január 31-ig, 24 bérletes előadást (7 hét); Verseczen 1895. február

Tárca.

A ki nem tud meghalni.

— A „Délvidék” eredeti tárcaja. —

Írta: **Bánfi János.**

Nem tudom, mások hogyan vannak vele, de én ez időtájt, mikor az emberek a hőség elől cukrászboltokba sörmérésekbe menekülnek, vagy a „variatio delectat” elvét követve — százával vasúti vonatra ülnek s Talián-Franzia-Angolországot végig rohanják nagy szuszogva és keserves forró verejtékek hullatása között, — én ez időtájt magányos bolyongásban lelem kedvemet és üdülésemet. Így szoktam ezt meg apró deák koromtól fogva, s azt hiszem, míg lábaim elbirnak ez marad legnagyobb kedvtelésemm.

Azért váltig csudálkozom, ha látom, mint öli agyon az emberek (már t. i. a „szünetelők”) többsége az időt füstös kávéházakban oly helyeken is, hol a természet mindenfelől a legremekebb alkotásaival csalogat; ahol csak egy nagyobacska séta fáradságába kerül, s ott van az ember az anyatermészet olén, ahol minden olyan a minőnek látjuk: igaz és hamisítatlan, és ahol gondot, bánatot és sérelmet feledve, szívünk megleli azt, a miután eped: édes pihenést, zavartalan nyugalmat az örökkévalónak megnyilatkoztatását, Nem vélek csalódnai,

ha azt hiszem, hogy az emberiségnek, a kultúra felső fokán álló nemzeteknek a mindenség, kútfejétől istenüktől való elidegenítése főképp onnan van, hogy nagy részét, csak mesterséges emberalkotta világban élve a természetet sokszor jóformán csak hirtől vagy legfejebb a könyvekből ismerik, úgy hogy nincsen meg közöttük és a természet között a közvetlenség ama viszonyja a mely egyedül képes hatni a szemlélő ember szívére és elméjére. Azért hát Rousseau-nak azt az elméletét, hogy az emberiség akkor tudna igazán boldogulni, ha a természethez és a természetességhez visszatérne. nem tartom sem hiú ábrándnak sem pedig bármely positio vallástan tétéleivel ellenkező elméletnek . . . mert hisz a természet az a nyitott könyv, amelynek minden lapjára mindenkire nézve olvasható nagy betűvel oda van írva az isten neve ezerszer, milliomszor, számtalanszor!

Sokszor, igen sokszor kérdezem magamban magányos bolyongásaim közben mért hogy oly sokan vagyunk, de oly kevesen olvasunk? Emitt ez a kis virág, amott az a tovasiető hangya mi mindent nem regélne el, aki mellette megállna és vagy egy fél óráig elgondolgodnék.

Pedig ezek csak apró csipp-cseppek abban a szintén kis világban, melyet körülöttünk egész szemünkkel szemlélhetünk. Lehet, hogy a nevelés az iskola jár tévutakon, a mért hogy nem tudja az ifjú nemzedéknek a létünknek kútforrása utáni vagyat fölkelteni; — lehet

hogy magok a vallások is veszítettek erükükből . . . Ki tudná ezt meg mondani? Mi csak az eredményét látjuk, szomorú eredményét az emberek tévelygéseinek.

* * *

Bokornak hűvös árnyában feküdtem hanyat néztem a tovasiető felhőket az ég azurján, majd pedig visszarévedek szemem közvetlen környékemre. Egy pók feszítette ki hálóját árnyékok adó bokrom két gallya között, s noha szála a nap sugarában selymfényükkel elárulták a közeli veszedelmet, mégis csak beletévedt egy kis aranyzöld legyeecske, amely hatalmasan vergődik, hogy labait a reátapadó bilincsekből kiszabadítsa. Hasztalan erőlködés; sorsod beletjesült, — aranyos legyeecske, te immár a rejtekében éhesen leselkedő póknak martaléka vagy.

Szemem valami kellemesebb látványt keres, s mint aminőt egy vergődő légy s a reá kirohanó pók nyujthat. Fölöttem hatalmas ölyvmadár kovályog a légben . . . Prédát keres. Férge galamb siet haza, hogy éhes fiait melyek várva várják megettesse, — csak fiaira gondol, egyéb semmire, — és ez a veszedelme az ölyv lecsap reá egy pillanat még és diadalmasan száll tova vele amoda a sziklák felé, — talán szintén éhes fiaihoz, hogy őket a galambbal megettesse . . .

Itt is ott is a fufang, a fortély, az erő

1-től márczius 10-éig, 24 bérletes előadást (6 hét); Fehértemplom, 1895. márczius 10-től április 15-éig, 14 bérletes előadást (5 hét).

6. Füredi Károly a jelzett színi évad tartama alatt a következő segélyben részesül: Lugos biztosított bérlet 1000 frt ért., készpénz-segély 300 frt, összesen 1300 frt; Versecz biztosított bérlet 1200 frt, készpénz 150 frt; Nagy-Becskerek biztosított bérlet 1400 frt és szabad színház, összesen 1400 frt; Pancsova biztosított bérlet 1500 forint, összesen 1500 frt; Fehértemplom bérletek gyűjtése és a erkölcsi támogatás. — Összesen 5550 frt.

7. Minden város színiügyi bizottsága a biztosított bérlet összegéért és készpénzbeli, vagy más említett segélyért maga felelős.

8. A bérlet összeg első felét Füredi Károly színiigazgató a második előadás után igényelheti, második fele a helyi színi-bizottság és Füredi Károly által közösen megállapítandó időben, de minden esetre a félbérlet lejátszása után fizetendő.

9. A készpénzbeli segély minden városban csakis a színi évad befejezése után fizetik ki Füredi Károly színiigazgatónak.

10. Füredi Károlynak megengedtetik, hogy a bérletgyűjtést az illető város színi-bizottságának utasításához képest maga is folytathassa, illetőleg befejezze.

11. Füredi Károly színiigazgató kötelezi magát, hogy a színi előadások alatt mellékelt társulataival s előadásaival lehetőleg mindent elkövet, hogy a szövetkezet városaiban a magyar színiéletnek tiszteletet, becslést és elismerést szerezzen; az esetleges kivánnalokhoz képest a felmerülő hiányokon a méltányosság határain belül kész lesz mindenkor segíteni.

12. Ha a szerződésben kikötött s a helyi színi bizottságok általa színiigazgatóval esetleg közösen megállapított feltételeket be nem tartaná, a helyi színi bizottság jogosítva van a bérlelőkre való jogi hatalylyal felmondani, az előre fizetett, de még le nem játszott bérletre eső összeget a bérlelők részére visszakövetelni, sőt a készpénzbeli segélyt is megtagadni.

13. Az ezen szerződési viszonyból eredhető jogi viták elintézésére Füredi Károly aláveti magát a sommás eljárásnak és az illető színi-egyesület által szabadon választható bírósági eljárás illetékességének.

Felolvasás és helyben hagyás után a tanuk jelenlétében aláíratott.

Versecz, 1894. évi július 30-án.

Füredi K., Péczely F.,

színiigazgató alelnök

Dr. Dengi J.,

títkár.

győzelmé... Ez a természet rendje. Hogy az egyik megélhessen, a másiknak pusztulnia, vesnie kell.

Jól és helyesen van az így! Akadnak okoskodók, a kik az mondják, hogy nem. Vagy hát úgy mondják — annak a légynek, annak a galambnak mért kellett elpusztulnia, nem volt nekik szintén joguk az élethez, s mi jogon fosztattak meg ettől ama kegyetlen rablók által! Hisz ez égbe kiáltó igazságtalanság.

En pedig azt mondom, hogy nem az, mert annak úgy kell lennie. Bővebb magyarázatokba igen közel eső oknál fogva nem bocsátkozhatom, de elmondok valamit, a mibe magam is némi igazságtalanságot vélek látni.

Hazatérőben voltam, mikor egy falura bukkantam. A falút bányászok lakják. Már esteledett, s éjjeli tanyát kellett keresnem. — Utam egy kis dűledező kunyhó mellett vezetett el, melyben hatalmas tűz lobogott. Ajtaja, ablaka sohasem volt, e kunyhónak, vagy ha volt is rég elhordták, mert most csak kisebb-nagyobb nyílások voltak rajta, melyek szabadon engedték a bepillantást. Hát be is pillantottam s ott láttam a megtestesült nyomort. Igen, azt. Egy nagy rongyhalmaz izgett — mozgott a tűz mellett, melynél egy fésületlen, mosdatlan fej emelkedett ki kiaszott arcczal vészt jósó fényben uszó nagy szemekkel, hideg borzadály fűtött végig tagjaimon, menekülni akartam, menekülni a fekete éjbe, csak hogy e rémlátománytól megszabaduljak — ámde nem tudtam. Valami zsibatság vett rajtam erőt, úgy hogy nem tudtam mozdulni. Sok rémmel s magával a halállal is álltam már szemközt, de egyikőtől

A régi társulat névsora:

Pálffy Nina primadonna, Fejes Lidi colorateur-primadonna, Kecskeméti Irma hösnő, S. Molnar Vilma szende, Kapolnay Irén szoubrette naiva, Kövy Edéné anya, Erdélyi Ottil komika, Szatmariné II. énekesnő, 7 kardaloknő; Kövy Ede jellem, Lángh Ödön bariton, Kovács Károly tenorista, Szilágyi Dezső komikus, Szathmáry Lajos szerelmes, Sziklay Miklay Miklós buffó, Leövey József apa, Szebergi Antal bonvivánt, Delli Henrik segédénekes, 6 kardalos, Makai I. sugó, Simandi József karnagy, Magyar József szertáros, Hauber Dezső szereposztó, Füredi Károly igazgató, 6 zenész.

Az új társulat névsora:

Bácskai Julesa primadonna, Holéczy Ilona fiatal hösnő, Kövy Edéné anya, S. Mollnár Vilma tarsalgási színésznő, Fejes Lidi colorateur-primadonna, Kápolnay Irén és Makó Rózsika naiva, Erdélyi O. komika, Barsi Vilma, Dobos Terka, Ferencziné N., Kádár Mari, Berkes Etel, Makainé Rózsika és Rónay Rózsika kar-gédszínésznők, Hubenainé Emma pénztárosnő; Könyves Jenő szerelmes, Kövy Ede jellem, Vihary Elemér, operette-buffó komikus, Kovács Károly tenorista, Bariton-szerepkör (elsőrendű szerződendő), Leövey József apa, Szebergi Antal bonvivánt (Naturbursch), Ferenczy Frigyes tenorbuffó komikus, Delli Henrik segédénekes, Pásztor János segédszínész és díszmester, Vihary Lajos, Leszka Dezső, Hervády János, Miksay József, Lángh Jenő és Kalocsay Viktor kardalokok, Simandi József karnagy, Makai József sugó, Kádár János ruhatáros, Sauer József orkeszter-direktor, I-ső hegedű, Kochmeier Rezi contrabass, Pekerek József clarinette, Reinhart József viola, Kraushar Vilmos fuvola, Pokorny Elek II. hegedű, Hauber Dezső szereposztó, Magyar József szertáros, Füredi Károly igazgató. Havi gage 2463 frt.

Napi hírek.

Eljegyzés. Seemayer Julesa, Seemayer Jenő helybeli birtokos kedves leányát, eljegyezte Bonum Bonomi József m. kir. adohivatalnok Orsován. — Sok szerencsét!

Szülék és tanúgybarátok figyelmébe. Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesületéhez, újabban a következők fordultak cseregyermekéért. Stross Simon kereskedő Félégyháza 11 éves leányát, egy másik félégyházi kereskedő 11 éves fiát kíváná, de csak izraelita családhoz mind kettőt cserébe adni. Kátana Ferencz lókereskedő Versecz (berlini körút 7. sz.) 11 éves fiú; Dr. Szigeti Lehel ügyvéd jog akadémiai tanár Kecskemét 9 éves fiú. Kocsis József evang. ref. keltész Sonkád u. p. Kölcse 9 éves fiú. Juhász

sem ijedtem meg annyira, mint attól a rongyos alaktól, mely szemét immar ream meresztette. „No mit bamulsz” szólalt meg vege az iszonyu alak rikacsoló hangon, — „jér be melegedjél tűzennél, eme szavai, noha eléggé rémségesen hangzottak, megis megtörték a varazst, mely engem megbénított, — ismét ura lettem akaratomnak — a melyért most már restelkedtem.

„Ah az a bolond Maresa volt” mondá a kocsmáros, — „szegénynek most vannak a jó napjai s most visszatért a faluba.

Kíváncsi voltam többet is megtudni, arról a szánandó teremtsérről, melyet kocsmárosom oly kegyetlen rövidséggel bolond Maresának nevezett, s a bányászok egyike, kik a vendégszoba egyetlen asztalánál ültek, készségesen mondta el nekem a szomorú históriát, melyet röviden ideírok.

Maresa egy jómódú munkás felügyelő bányásznak a leánya s vagy harmincz évvel ezelőtt jegyben járt egy fiatal bányásszal. Szombatnapon történt, hogy a leány kiesi, de esinos lakásukban szorgosan rendezgetett, mert hisz másnap lesz az esküvője. — Hat óra felé járt az idő, hebe hóba kitekintgetett az ablakon, mert ekkor váltják fel egymást a munkások, s apjának, már haza kellett jönnie, völegénynek pedig az ablak előtt elhaladni. Kakosgat rendezget s ki-ki néz az ablakon, miközben a torony óraja a hetet, a nyolczat is elűti, — de az apja csak nem jön haza, a mátkája csak nem haladt el az ablak mellett. — Jon azonban késő este egy hírnök, s azt mondja, baj történt a tárnabban, bányaléget emleget. — S Maresa odarohan a veszedelem helyére, nem

János földbirtokos Battonya (Csanád megye) 10 éves fiú. Török Kálmán kir. telekönyv vezető Hódmező-Vásárhely. 13 éves leány. László Gyula városi tanácsos Versecz 7 éves fiú cserébe vagy kosztba. — Kéry János földbirtokos (Osongrád megye) Sándorfalvi pusztá utolsó posta Szatymaz. 9 és fél éves fiú ugyan ő keres három kis leánya (tizenny éves, nyolcz és hét éves) mellé nevelő nőt, aki a gyermekeket foképen a német nyelvre tanítaná Nagy Pál birtok nyilvántartó adó ügyvezető Hódmező-Vásárhely 13 éves és 9 éves leánya. Özv. Lovasy Menszár Lajosné szül. Szentkirályi Beke Eszter Nagyvárad köfaragó utca, 13 éves fiú. Kilényi János városi számvevő Arad 14 éves fiát és 10 éves leányát (cserébe vagy kosztba.) Horcsky Béla közs. isk. tanító Tiszaföldvár (Jásznagy Kunszolnok megye.) 12 éves leány. Szabó Lajos szolgabíró Battonya 11 éves fiú. Bánkövy Sándor rom.-kath. kántortanító, Sáta (Borsod megye.) 11 éves fiú. Fazekas Lászlóné Kunszentmárton, 8 éves leány. Dús Gerő ev. ref. tanító Mezöberény, 11 éves leány 7 éves fiú. Mészáros Istvan földbirtokos Félégyháza 10 éves fiú. Ring Mihály városi hivatalnok Félégyháza 15 éves leány, a csere gyermek lehetőleg leány legyen. Ring György takarékpénztári pénztárnok 9 éves leány K-Félégyháza. Elek István szabó mester K-Félégyháza 11 éves fiú. Rosner Gyula tollkereskedő 11 éves fiú K-Félégyháza.

Versecz látkepe. A tanács megbízásából készített Aberle, helybeli fényképész városunkról sikerült képeket. — A képek Budapestre küldetnek az egészségügyi congressusra.

A varseczi templom orgonája. Olvasóink közül bizonyára kevesen tudják, hogy a varseczi rom.-kath. templom orgonája egyike a legszebbeknek s legnagyobbaknak egész Magyarországon. Az orgonát Hörbiger és fiai, nagyszabeni orgonaeépítő cég építette 1872-ben 14,000 frt költséggel, de azóta egyes részec elromlottak oly mértékben, hogy már alig lehetett használni s szükségessé vált teljes helyreallítása. A munkát Wegenstein Lipót temesvári orgonaeépítő kapta meg, a ki feladatát legjobb tehetsége szerint oldotta meg, úgy, hogy az átadás alkalmával tartott istentiszteleten hatalmas hanghullámai ismét teljes magasztosságukban töltöttek be az isten házát. Az orgonahangversenyt, melyen az egész ver-

banja, hogy tovis szurja arcát, kő sérti lábát — egyre csak rohan, rohan, míg ott van a tárna sötét szája előtt, a melyből a kosár hol élöket, hol pedig holtakat hoz ki a napvilágra. A holtak többségben vannak, odafektetik őket a fal mellé, hadd ismerjék fel bennük az özvegyek férjeiket, az árvak apaikat. . . . A Maresa apja és völegénye még nem kerültek föl a gyilkos mélységből. Hát ha élnek . . . ? Hat ha meghaltak . . . De ezt elgondolni is iszonyu! Var, remel, retteg. A csengő ismét jelet ad, hogy a kosár felszínre jö . . . S im, négyen vannak benne, ketten elve, az egyik Maresa apját tartja, a másik völegényét . . . élettele-nül, halva! Egy velőt rázó kiáltás s Maresa elrohan a halálnak e borzalmas színhelyéről, el a sötét erdőbe, föl az égbenyülő sziklakra, le a zugó patakba . . . Itt is, ott is, sokszor megtalálták vadászok, favágók, gombát kereső fehér népek, málnázó gyerekek . . . alétan, kimerülten felholtan, véresen, Hazahozták, apolták . . . de amint lábra tudott állni, megint csak eltűnt s kereste a halált, de eddig még nem találta.

Nem tud meghalni!

Hát miért, ugyan miért nem tud az meghalni, aki, harmincz évig keresi a halált, holott száz — meg százezeren kénytelenek a saját akaratjuk ellenére az élettől megválni?

Akinek kedve van okoskodni, az keresse hát itt az osztó igazságot. De tán okosabb lesz, ha nem keresi, mert úgyse találja.

En legalább nem talalom, noha kutatva kerese

Azt hiszem, ennek nem így kellene lennie,

seczi papság és az egyháztanács vett részt, Volkmann preludiumával kezdte meg Daum karmester, utána Müller O. Francz „Ave Mária“-t énekelte, aztán következett Mendelsohn „Andante“-je s végül Reinberger Fis-dur szonátáját játszotta Renger Ferencz, a prágai orgona-iskola volt növendéke.

A magyar kir. állami főreáliskola új épületenek hivatalos átvételével vallás és közoktatásügyi miniszterium Herczeg Zsigmond kebelbeli építész mérnököt bízta meg. Az iskola ünnepélyes megnyitása, melyen a kormány képviselői is jelen fognak lenni körülbelül szeptember közepe táján tartatik meg; Az iskola butorzatainak elkészítését 12,000 forint értékben az építő vállalkozók egyike Keszenszki verseczi asztalos nyerte el. Az épület leszámítva holmi apró cseprő tatarozást most már teljesen kész, az igazgatói iroda most már át is hurcolózkodott a régi épületből.

Zászlószentelés. A verseczi közműves egyesület zászló szentelését folyó hó 15-én délelőtt 1/4 10 órakor a rom.-kath. templomban tartja meg.

A verseczi lövész társulat új lövőházának építése már annyira előre haladt, hogy a próba lövészetet már meglehetősen kezdeni. Az új lövőház a magy. kir. honvéd laktanya háta mögött az Adler-féle jégpince szomszédságában igen alkalmas helyen fekszik s idővel ha a fák megnőnek, kellemes kiranduló helye lesz közönségünknek.

Hangverseny és táncmultság. A verseczi szerb dalárda ma vasárnap este a fehértemplomi katonai zenekar, továbbá Runicz Vitomir guzla hangszert játszó szerb tanító és Czveics Lazarjog hallgató közreműködése mellett hangversenyt rendez a városkerti vendéglő nagytermében. A meghívót és műsort jónak látták, a rendezők tisztán és kizárólag csupán szerb és német nyelven kiállítani, mely körülmény mellett szült rossz vért a verseczi magyarság körében. A műsoron van német, francia cseh stb nóta. Azoknak a kiket illet szíves emlékeztetükbe hozzuk, hogy magyar nyelvterjesztő egyesületünk társas estéin, hangversenyein az itteni magyarság szerb dalokat is föl vesz műsorába igyekezvén magyarul nem beszélő szerb testvéreink kedvére cselekedni. A tanúságot az itt elmondottak után könyű levonni.

A nagy forróság a múlt héten is sok kellemetlenséget okozott. A növényzet lesült, a fák levelei lekonyulva várják az őszi esőt. A múlt Pénteken délután már azt hittük hogy megerednek az ég csatornái. Volt is egy kis átvonuló zivatar, de nem igen sokat használt, mert kevés esett.

Versecz-Lugos Marosvölgyi vasút. A közlekedésügyi miniszter augusztus 4-én 45,410/III. szám alatt a tervezett Versecz-Lugos-Marosvölgyi vasút engedélyezési tárgyalását Reiszig Ede államtitkár, mint elnök vezetésével folyó hó 13-ára Budapestre elrendelte. Nevezett vasút vonalnak Gattaja-Lugos-Maros-IIIje közötti részének tervezési jelenleg már körülbelül készen vannak, és a jövő hét folyamán alatt a kereskedelmi minisztériumhoz be fognak terjesztetni, a vonal politikai bejárása engedélyezésének céljából. A vonal pénzügyi biztosítása tekintetében eddig eszközölt előmunkálatok igen jó eredménnyel jártak és az engedélyezési tárgyalás megtartása után az eddigi eredmények alapján tovább fognak folytatni és annak befejezése rövid idő alatt várható. Az egyetlen akadályozó körülmény az, hogy a május 7-én hozott megyei közgyűlési határozatok, melyek a vasút építésére vonatkoznak, az engedélyes által betervezett főbbbevezésekkel még a mai napig sem terjesztettek föl a belügyminisztérium elé, a magas kormánytól ezen vasút vonal irányában tapasztalt pártfogás után azon kellemes reményben ringathatjuk azonban magunkat, hogy a vasút építése még ez ősszel meg fog kezdeni. Ha Báro Sztójánovics engedélyes ezen terve napvalósul valóban mely hála a kotelezi le maga iránt az érdekelt városok és községek lakosságát s mi részünkről fáradságos munkájához a legőszintebben kívánunk sikert és eredményt.

Sajtó ügyi tárgyalás. Az N. W. Z-ben x. y. z. aláírással megjelent cikk miatt mely Ludaics könyvvezető becsületét sérti a temesvári ügyészség a sajtó bíróságnál sajtópert indított. A cikk szerzői Mark Antal és Gerdecz Miklós. A tárgyalás aug. hó 23-án lesz.

Állami leányiskolák Lugoson és Karánsebesen. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter állami leány-polgári iskolát allit Lugoson és Karánsebesen. A miniszter már meg is bízta Dr. Dengi János kir. tanfelügye-

lőt, hogy a karánsebesi leányiskolát szervezze. Lugoson a polgári leányiskola felállítására elvben szintén el van határozva, csupán még megfelelő helyiségeket keresnek. Dr. Dengi tanfelügyelő e két iskola felállításának kieszközölésével maradandó, hazafias érdemeket szerzett a krassószörénymegyei nevelés körül.

Ipari szakiskolák. Jó és szakképzett iparosok iránti kereslet napról napra jelentékenyen emelkedvén, a temesvári kereskedelmi és iparkamara szíves jóindulatába ajánlja az érdekelteknek, miszerint a kereskedelemügyi m. kir. miniszter úr főhatósága alatt jelenleg következő ipari szakiskolák vannak: közép ipariskola Kassa; fémipari iskolák: Gölniczbánya, Budapest, Stoósz; faipari iskolák: Homonnán, Nagy-Szebenben; fa- és fémipari: Marosvásárhely, Kolozsvár, Arad, Szeged; szövő- és kötőszövő ipariskolák: Kézsmárk, B-Csaba, Pozsony, Nagy-Disznósd. Nagy-Becskek, Csikszereda, Selmeczbánya, Kassa; agyagipar: B.-Mágozs, Ungvár, Rimaszombat; köipar Zalatna; bő- és agyagipar Székely-Ujvárhely; gyermekjáték készítő iskola: Hegybánya-Szelakna, Fenyves-Chvojniczán, Er.-Szt.-Miklós, Marosvásárhely; kosárfonó iskola Belluson; csipkeverő iskola Körömczibányán; köipar iskolák: Budapest VIII. és I. ker. Kolozsvár, Seps-Szent-György, Szeged és Győrött; kezyüvarró telep Budapest; órásszegedek tanfolyama Budapest; cipészipar iskola Nagy-Szeben: Szabóipariskola Budapesten; Építőipari tanfolyam: Kassa, Kolozsvár, Marosvásárhely, Szeged; kőfaragó tanfolyam Hosszúfaluban; agyagipari tanfolyam Csávan; kosárfonó tanfolyam Békésen; Vasárnapi szakrajz tanfolyam Kassa; szakrajziskola Kolozsváron és Aradon.

Pályadíj néptanítóknak. Dr. Jókai Mór, a tavaly kitűzött és kiosztott pályadíjat Oravicza kerületi, magukat a népoktatás terén kitűntetett néptanítók számára az idén újból kitűzte, 600 koronát bocsátva a vallás- és közoktatásügyi miniszter rendelkezésére, mely egyenlő három részben fog a miniszter által e célra megbízott pályabírók által odaítéltetni, s Szent-István ünnepén a kitüntetendőknek átadni.

A délvideki földmivelők gazdasági egylete jövő tanévtől kezdve Szegeden internátussal egybekötött földmivelési iskolát fog létesíteni, melynek célja lesz egyfelől a délvideki idegen ajkú lakosok gyermekeivel a zengzetes magyar beszédet elsajátítani, másfelől pedig őket az okserüi gazdalkodás titkaiba bevezetni. Az egylet addig is míg saját telket és épületet szerezhet, az intézetet egyelőre a tanítóképezde volt helyiségében fogja elhelyezni. Lesz az egyletnek gazdasági mintatelepe, hol a növények külön parcellákba fogják magukat gyakorlatilag is képezni a gazdalkodásban, kertészetben, méhészetben, szőlő- és gyümölcs termesztésben. Az intézetbe való felvételre mar eddig 80 német paraszt fiú jelentkezett.

A délmagyarországi természettudományi társulat közlönyéből, — melyet Véber Antal és Dr. Tauffer Jenő szép szakavatottsággal szerkesztenek — a múlt napokban jelent meg a III-ik füzet. Tartalmából felemlítjük a következőket: A növények vándorlása. Hanusz Istvánól. Az északi madárhegyek tájáról, írta Herman Ottó. A Duna és Maros közén 1893. évben huszonkét helyen eszközölt phytophaeologiai észlelés rovatosa kimutatása. Második meghívó a folyó évi szeptember hó 1-től 9-ig Budapestten tartandó VIII. nemzetközi közegészségi és demografiai congressusra.

Közigazgatási bejárás. A Pancsova-Petrovsozellői vasút közigazgatási bejárása múlt hónap 26-án és 27-én ment végbe Réva-Ujfalun és Pancsován. A bizottságban, a mely Lakatos Aladár miniszter titkár elnöklete alatt a közigazgatási bejárást teljesítette, Torontál vármegyét Dr. Dellimanich Lajos m. kir. főjegyző, a torontáli helyi érdekű vasutakat Réczei Gyula főmérnök, Pancsova városát Matanovich polgármester és Joanovich tanácsnok képviselte, helyet foglaltak benne továbbá a hadügyminisztérium, a Versecz-Kubini vasút, a dunagözhajózási társaság, a magyar kir. államasutak, az érdekelt községek és a Pancsova-Kubini belvízvezető társulat képviselői is. A bejárás folyamán alatt Dr. Dellimanich Lajos m. főjegyző Torontál vármegye nevében azt a kijelentést tette, hogy az esetre ha az új vasút Réva-Ujfalutól közvetlen összekötésben épülne Pancsovaig, nincs kihatás, hogy Torontálmegeye az épülő vasút segélyéhez valamivel hozzájárulna, mert a már létező Franczföld-Pancsovai vonallal 11 kilométernyi hosszúságban párhuzamosan tervezett új vonal előreláthatóan nem táplálhatná kellően a vidék által.

Csarnok.

A pusztáról

Tegye félre szép hölgy Goethét, s hallgasson engem meg. A jó német költő igaz megírt sok minden szépet, eldalolt igazi remek dalokat, de felejtett egyet, mit örök hibául rovak fel neki; a magyar pusztát leírni Ne idegeskedjék, ne harapdálja ajkacskáit Nagysád, azon leszek, hogy rövid ideig untassam.

Keressük az exozicziót. Felkelő nap arany-sugarai, dalos madarak csicsergő éneke megzavarva a szerénytelen számár által, diskkrét tehénbögés, éles kutya ugatás, s csirke paprikás. Ezt használják a pusztá vázául. «On dite», csupán, «pour la bonne bouche», de tényleg nem úgy van. — Avagy nem volna poezis a pusztán? — Ott is már minden sablon lenne? — Nem, reméljük az ellenkezőjét.

Engedje el az út leírását, ép mert Nagysád ideges. Vegye mintha már ott lennék.

A család együtt van. Amolyan igazán kedves család. De nini, feltűnik a pusztá „fes ledező rózsá bimbója”, (frazis) az az aranyos enni való barfiós. — milyen hunczutan mosolyog! — Ha Nagysád most valami pusztai libácskára gondol, kedélyesen csalódik. Ez a kis lány akár milyen párizsi salonban helyet foglalhatna. Szépen beszél francziául, correctül zongorázik, s a mellett a végtelenségig naiv. Többször lefűzött, s sok „szellemes” mondásmat egész őszinteséggel „deák vicznek” deklarálta.

De a tárgyra szép hölgyem. — „Milyen is az a pusztá, a mi nekem dehogy pusztá”, mondaná collegám Hazafi Veray János?

Ilyenkor a gazdának van a „hunte saisonja”. Korán reggel talpon van már, s coriolanusi átkok közben dirigálja munkásait. Ő nem mond bókákat, sőt sok szavára mondaná Nagysád, hogy shoking. — Nem is kerül elé egész nap.

A pusztai ember kiforgatná a pszichológot tanaiból, a skeptikust a legvérmesebb optimistává változtatná. Itt ugyan hajba kaphat a chinai és japáni potentatus! — A dinnyéhez nem ért, ergo nem is vehető komoly számba. Itt mindenki ragyogó jó kedvű. „Vendég jó!” Hangzik a kiáltás, kocsai áll meg, A leszáll a szomszéd bérlő. Amolyan „vizmentes” úri ember. — (Már t. i. nem keresztény.) mindegy, itt már régóta bejött a recepció, s egyaránt szívesen fogadják. — Mégis látszik arczán az elégedettség, s szörnyen is kurizál az uzsonna alatt. Hej, ha látta volna, kinek?

Még a tarokk is otthonos. Engem is oda fogtak de vesztetre, mert az összegyűlt auctoritások nagy rémületére négy tarokkal a XX-ba adtam a pagátot. Lett erre hadd el hadd! Paczer vagyok. „A ki szerencsétlen a játékban...” stb.

Visszavonultam. Kedélyes disputációban telt el a délután, addig disputáltam, oly erősen, hogy majd a szívem szakadt bele. — Ugy-e furcsa ez Nagysád? — Hogy szakadhat meg egy szív! Ne vessen ki, — de nem érdemlem meg. —

A nap lassanként bevonult lakosztályaiba. — Igy igazán szép a pusztá. — Egy vad csorda rohan befelé, azt hinné, hogy bölénybika a prairiekről, pedig csak csikók. — A kis szökével mégyes fogatot kombináltunk, s a derbyre nevezünk.

De kérem, hisz én a pusztáról akartam írni, s aзи említettem a legkevésbé! Gyarlók vagyunk, bocsásson meg. Hozzá kezdenék, de már a végéhez értem.

Elindultunk hazafelé. — Útközben valahol cigány játszott, olyan fájón húzta: „Nagypénteken mossa holló...” Ismeri? — Ez a kedvenc nótám. Elné áruljon a kis szökének, annak azt, mondtam, hogy a Részeg vagyok! az enyém!

Sincerus II.

Vasúti menetrend. Fehértemplomról érkeznek: 5.21 reggel, 1.02 délben és 6.10 este, Temesvár felé indul 5.26 reggel, 1.07 délben 6.35 este. Temesvárról érkeznek: 7.45 reggel, 2.08 délben és 10.09 este. Fehértemplom felé indul: 7.54 reggel, 2.12 délben, 10.17 este. Nagybecskerekéről érkeznek: 12.49 délben, 5.31 délután 5.10 reggel. Becskerek felé indul: 5.50 reggel, 2.25 délután, 7.10 este.

Szerkesztői levelezés.

T—cs T—r. Nagy Berezna. Figyelmeztetésed — nagy sajnálatomra — későn érke-

zett. A lap már kész volt. A németek már előbb közölték, mint arról a beragasztott hír után meggyőződhetél. Üdvözlét!

W. J. Köszönet az érdeklődésért. Sajnáljuk, de elbeszélését már csak azért sem használhatjuk, mert igen sokszor beszélték már el. Milyen befejezés! Az erdészlegény, mikor meghal kedvese, „zárdába” vonul. Ugy-e ezt már maga sem hiszi el? — Ez igen szokatlan „deus ex machina.” Különben csak tovább!

Burián József, nagys. Seemayer kir. tanácsos huszára. — Elmehetsz már „dicséretes előéletű, s erényekben tündöklő” Hazafy Veray János! Le vagy alaposan főzve. Ön derék férfiú miért hevertette oly sokáig lantját? — Miért nem szólalt meg már előbb? — A Heliconon legelső hely vár önre, e kis költeménye után. Csak így tovább, „sic itur ad astra!” Szól pedig „gyöngye” következőkép:

„Templom után jön a temető,
Melete a nagy út sirba vezető
Meg dicsőült lelkeket elviszi a teremő,
Boldogult testemet kebelébe fogatta a temető,
Feletem a száraz hant nekem ég boltozat ő

Ezek fölött a kereszt fám halálomról hirdető,
Hanem egykor megnyílik a temető.
A száraz hant le patam a testemő
Ekor számol lelkeimnek be a sir kő.”

Megható kis dalocska.

B-i J-s Karánsebes. Jó későn ugyan, de láthatod mégis sorra került a másik is nemsókára jönni fog. Köszönet érettek.

V-i N-gy. P-l. Palkó üres óráiban fölcsapott riporternek, s mint ilyen ezen teret is igénybe veszi s ezuton is küldi az egész család s a saját üdvözlétét. — Dezső úrnak fürge labakat, kíván.

A kolera veszély idejében.

Mindenkinek maga iránti kötelessége hogy a betegség mibenlétét és azokat az eszközöket melyekkel magát megóvhatja megismerje,

és a hatósági intézkedésekről tudomással birjon: ekkor azon megnyugvást nyeri, hogy a kolera ellen van bizonyos gyógyszer, és hogy bizonyos fokig a betegségtől bárki is megóvhatja magát.

Különösen vigyázni kell az emésztési zavaroakra, székrekedésekre és hasmenésre. Az egészséges emésztés fenntartása érdekében őrizkedni kell a rendetlen életmódtól a nehezen emészthető ételektől és mindazon káros dolgoktól melyek azt előidézhetik. Különösen a gyomor meghűtésétől. Az egészséges emésztést nagymértékben előmozdítja a Mária-Zelli, Brádi E. gyógyszerész által készített gyomor csöppek, melyek a gyomor erősítésére is nagy hatást gyakorolnak.

A Mária-Zelli gyomor csöppek az emésztést előmozditják és e tulajdonságoknál fogva a legkeresettebb és legkitünőbb haziszert képezik, különösen rögtön megbetegedéseknél. Ezen gyomor csöppeket bármely gyógyszerárban meglehet szerezni.

Vigyázni kell arra, hogy a Brádi E. aláírás rajta legyen, egy üveg ára kisebbé 40 kr. nagyobbé 70 kr.

Ad 5149/1994.

Pályázat.

Versecz város törvényhatóságánál az évi 900 frt fizetéssel és 180 frt lakpénzzel javadalmazott levéltárnoki állás kinevezés útján betöltendő.

Az 1883. évi I. t. cz. 13. §-a értelmében kellően felszerelt pályázati kérvények legkésőbb f. é. augusztus hó 31-ig Nikolics Sándor főispán úr Ó Méltóságánál benyújtandók és okvetlenül megkivántatik

annak kimutatása, hogy az illető az idézett §. második pontjában körülírt szakvizsgálatot letette.

Verseczen, 1894. évi július 23-án.

Polgármester helyett:

Weifert,
főjegyző.

Előjegyzés szőlőoltványokra!

A Nagyméltóságú földmivelségi m. kir. miniszterium ellenőrzése alatt álló országos szőlő oltvány telep részvénytársaság azon czélból, hogy a szőlőbirtokosságnak szőlő oltvány szükségletét a kivántató fajokban és mennyiségben fajtisztán biztosíthassa, az **1895-ik év tavaszán készitendő** szőlő oltványokra, már most előjegyzést nyit.

Az előjegyzési határidő 1894. augusztus hó 15.

Az előjegyzett oltványok az előjegyzés sorrendje szerint teljes mennyiségben fognak kiszolgáltatni.

Az előjegyzés, mondja és feltételei tárgyában bővebb felvilágosítással készségesen szolgál alólirt igazgatóság.

Országos szőlő oltvány telep részvénytársaság
Arad-Baraczkán.

Ménes, u. p Gyorok Arad megye.

Kirchner J. E. özvegyének

Verseczen saját házában

41 év óta fennálló, gőzerővel működő s a legújabb rendszerű gépekkel felszerelt

könyvnyomdája

ajánlja magát mindennemű nyomtatványok úgy mint:

ujságok, különféle művek, röpiratok,

árjegyzékek, számlák, étlapok, látogatójegyek,

eljegyzési kártyák, czimlapok, bálí meghívók,

gyászjelentések, valamint czimkéek, árújegyek,
arany, bronz vagy szini előállítására

Elvállal továbbá körözvények, gyászjelentések, tabellák készítését minden hazai nyelven, s a legjutányosabb árak mellett.

A felvételi iroda, és könyvkereskedés mely az Andrassy-sétatár és az iskola-úteza sarkán lévő Kádits-féle házában van elhelyezve, elvállal mindennemű megrendelést az összes bel- és külföldi hírlapokra, regényekre, divatlapokra és minden e szakba vágó dolgokra.

Ugyanott kaphatók minden fajta irodai szerek a legnagyobb választékban s a legjutányosabb árakon.

A XXXVIII. évfolyammal biró első verseczi német lap, a „Werschetter Gebirgsbote” és „Délvidék” szerkesztősége és kiadóhivatala számára a hirdetések, felszólamlások és levelek a felvételi irodában is elfogadtatnak.

Mindennemű nyomtatványok a jegyzői irodák részére.

Versecz. A Kirchner-féle könyvnyomda tulajdona s nyomása.